

N:o 27.

Af herr Tamm, Hugo, angående skrifvelse till Konungen med begäran om upphäfvande af de polisförordningar i riket, hvilka afse reglementering af prostitutionen.

Otukten har varit föremål för reglementering såväl i Grekland och Rom som sedan i andra stater under en eller annan form ända till detta århundradets början. Dessa reglementen sakna emellertid helt och hållet sanitära anordningar, hvilka, föreslagna under den första franska republiken, infördes under det första kejsardömet, hufvudsakligen i afsigt att skydda soldaternas helsa. Sedermera hafva liknande förordningar blifvit införda i de flesta europeiska stater och äfven i åtskilliga städer i vårt land; år 1859 stadfästades ett dylikt reglemente för Stockholm, hvilket efter år 1875 vidtagna förändringar är för närvarande i gällande kraft.

Föremål för denna reglementering äro de s. k. prostituerade eller med andra ord »hvar och en qvinna, som bevisligen idkar skörlefnad såsom yrke» (§ 2). Enligt nämnda stadga åligger det för dess öfvervakande särskildt anställd polis att »noggrannt efterforska de qvinnor, som förr icke varit besigtning underkastade, men egna sig åt eller misstänkas för skörlefnad, och derom i poliskammaren göra anmälan» (§ 10 mom. h); inställa dylika qvinnor till besigtning och »personligen på gator, allmänna platser och förlusteställen deras uppförande öfvervaka» (§ 10 mom. c). »Hvar och en prostituerad qvinna vare skyldig att två gånger hvarje vecka och oftare, om så finnes nödigt, på bestämda dagar och tider infinna sig å byrån för undergående af sundhetsbesigtning» (§ 3) af genom sundhetsnämnden tillsatta läkare (§ 9) i närvaro af föreståndaren för polisafdelningen (§ 10 mom. b) eller vid dennes laga förfall af öfverkonstapelns

(§ 11) samt att förete sitt prestbetyg, hvilket å byrån förvaras» (§ 4). Det åligger sådan qvinna »att föra ett tyst och stilla lefverne» (§ 6 mom. a) samt att i öfrigt följa henne lemnade föreskrifter — »Underlåter prostituerad qvinna att ställa sig till efterrättelse dessa föreskrifter — — — —, kommer hon att behandlas i enlighet med de i kongl. förordningen om försvarslöse samt fattigvården meddelade stadganden och kan i sådant afseende ådömas allmänt arbete från tre månader till ett år» (§ 7). »Besigtningsskyldig qvinna kan från besigtning befrias — — — — tills vidare: då hon anmäler sig vilja återgå till en anständig vandel och polisföreståndaren har sig bekant, att hon erhållit tjenst eller kan sig på annat sätt ärligen försörja. I detta fall öfvervakas hon i tre månader» (§ 8 mom. b).

Vid genomläsande af ofvannämnda stadganden kan man knappt värja sig från det vidriga intryck, att samhället här affordrar vissa af sina tjenare en högst förnedrande tjenst, att det åt polisen inrymts en såväl alltför finkänslig som för stor myndighet, att på blotta misstanken utsätta en qvinna för spioneri och anmälan, att de prostituerade genom inskrifning och prestbetygets förvarande hos polisen, genom deras fullständiga beroende af densamme år igenom och slutligen genom de formaliteter och den öfvervakning de måste underkastas äfven sedan de återgått till en anständig vandel de facto äro i polisens tjenst lagstadda för att idka skörlefnad som yrke och till och med hindras att skaffa sig ärlig tjenst som medel till återgång.

Som hufvudsakligt skäl för dessa undantagsbestämmelser anföras de olycksbringande verkningarne af de veneriska sjukdomarne, som man härigenom trott sig kunna hämma, men innan jag öfvergår till frågans sanitära sida, vill jag i korthet beröra dess moraliska och rättsliga.

I all sin lagstiftning söker staten befordra moral och sedlighet, och som sina fastaste grundvalar räknar den äktenskapet och familjen. Men vid reglementering af prostitution lämnar den sedlighetskrafvet å sido och man kan till och med säga, att den rent af medverkar till otukt, då den söker göra osedligheten till sina följder så säker för den osedlige som möjligt genom att tillhandahålla ofarliga föremål för otukt. Hur kan staten upprätthålla en instituton, som mest af allt motverkar och undergräver familjen genom att träda i det lagliga äktenskapets ställe? Den reglementerade prostitutionen utgör för hela den manliga befolkningen en ständigt lockelse till osedlighet, då dessa qvinnor måste under statens egid offentligt på gator och torg utbjuda sina tjenester. Ett af de kraftigaste

hjälpmedel mot osedlighet är, att den dömes som orätt af den allmänna opinionen, men huru skall denna någonsin kunna höjas i ett samhälle, der mannen redan från ungdomen ser dessa qvinnor offentligt och reglementeradt utbjudas, och såväl qvinnor som män vänjas vid tanken, att osedlighet under vissa vilkor är en berättigad sak, som således ej bör bedömas hårdt, om ens klandras.

Är nu reglementeringen af prostitution, genom den offentlighet den gifver, och det erkännande af nödvändighet och berättigande den skänker åt osedligheten, vådlig och skadlig för samhället i allmänhet, hvad inverkan har den på de densamma underkastade qvinnorna? Jo de facto om ock ej de jure förvandlas de till en särskild klass af parias och genom de förhatliga all återstående blygsamhetskänsla snart dödande besigtningarna, genom att såsom inskrifne hänvisas till skörlefnad såsom ensamt lefvebröd, genom att på grund af sin utpekade ställning utestängas från andra klassers moraliska inflytande sänkas de så djupt ned, att de, såsom erfarenheten visat, gå en nästan säker moralisk och förtidig fysisk död till mötes.

Nog torde nu vara antydt för att framhålla den reglementerade prostitutionens moraliska verkan på samhället och på de qvinnor, som för den äro offer, och jag öfvergår till dess juridiska berättigande. Statens rätt att inskrida på detta område har man velat härleda derifrån, att den prostituerade qvinnan gör otukten till sitt näringsfång, för hvilket hon således borde vara underkastad vissa föreskrifter. Härmed framställer sig frågan, huruvida staten i sjelfva verket godkänner prostitution såsom näringsfång, hvilket den alldeles icke gör. Tvärtom bestämmes i lagen om lösdrivares behandling af den 12 juni 1885, att »den, som förer ett sådant lefnadssätt, att våda deraf uppstår för allmän säkerhet, ordning och *sedlighet*», är underkastad allmänt arbete efter föregången varning. I motsats härtill medgifver ifrågavarande polisreglemente, att qvinnan eger att idka skörlefnad såsom yrke, blott hon underkastar sig vissa reglementariska bestämmelser af helt annan art än de, som angifvas i ofvan åberopade lag. Administrativ myndighet dispenserar således från laglydnad, i stället för att vaka deröfver att lagen åtlydes, och här är icke fråga om föräldrade lagparagrafer, utan om sådana som finnas tydligt angifna i en nyligen utfärdad lag.

Dessa anförda betänkligheter erkännas i allmänhet äfven såsom giltiga af reglementeringens försvarare, hvilka likväl anse, att sakens *sanitära* sida är af till den grad öfvervägande betydelse, att de moraliska

och rättsliga skälen måste vika. Jag vill nu lemna åsido frågan, huruvida orättfärdighet någonsin kan vara klok, och öfvergå till frågan, huruvida de resultat, som vunnits och kunna genom reglementeringen vinnas, äro gynsamma eller motsatsen. Ehuru en mängd tungt vägande skäl af reglementeringens motståndare både bland läkare och icke läkare blifvit framställda, vill jag likväl här begränsa mig till anförande af några, som af dess mest framstående försvarare medgifvits vara berättigade och af hvilka framgår,

att reglementeringen i sitt nuvarande skick är oduglig, och

att den icke kan väsentligen förbättras, då läkarevetenskapens exklusiva fordringar stöta på oöfverstigliga hinder ur andra synpunkter.

Jag nämnde i inledningen, att reglementeringen till en början under vårt århundrade afsåg att bevara soldaternas helse, och då soldaten hade sexuel beröring företrädesvis med prostituerade, sökte man göra smitthärdan ofarlig genom sanitära åtgärder. Om man således kunde inskränka de besmittades antal bland de prostituerade till ett minimum, ansåg man sig hafva inom möjlighetens gräns vunnit sitt mål. (Bil. 1.)

Denna uppfattning visade sig snart vara ensidig och alldeles icke leda till det afsedda målet, ty prostitutionen hade sina kunder i långt vidsträcktare grad bland den civila befolkningen, som, sedan den blifvit smittad, utgjorde för prostitutionen ett ständigt tillflöde af smitta och icke kunde af några obligatoriska sundhetsåtgärder träffas i likhet med förhållandet bland soldaterna — men huru stor del af den vuxna manliga befolkningen utgöra väl de? Men ej nog härmed; af det qvinliga könet kunde endast de inskrifna prostituerade underkastas sanitära åtgärder. Dessas antal kan sägas utgöra en högst obetydlig del ($\frac{1}{10}$ eller $\frac{1}{15}$) af hela antalet prostituerade — en omständighet väl värd att påakta. Då således så godt som hela den civila manliga befolkningen och det oändligt öfvervägande flertalet bland de prostituerade — de s. k. hemligt prostituerade — undandra sig alla tvångsåtgärder, så framgår här af att endast en mycket obetydlig del af befolkningen är underkastad de sanitära tvångsåtgärderna.

Förslag hafva redan länge förelegat, hvilka afse införande af tvångsbesigtning och behandling å sjukhus af smittade personer af det manliga könet, såsom sjöfolk m. fl., men dessa förslag äfven om de föranledde lagliga ålägganden i denna riktning, hafva alltid visat sig i det allra närmaste praktiskt utförbara. Man har till och med gått så långt, att man velat affordra män, som ämnade ingå äktenskap eller söka anställning i statens

tjänst, läkarebetyg med hänsyn till deras sundhet, men dessa förslag hafva ej heller ansetts kunna på allvar tagas i öfvervägande. Med så mycken större ifver har man velat tillämpa dessa åtgärder mot qvinnor. Med rätta hafva sundhetsintyg blifvit obligatoriska för ammor, sedan den åsigten blifvit alltmer allmänt gällande, att sekundära veneriska åkommor medförde smitta. För att desinficiera prostitutionen hafva äfvenledes mer eller mindre stränga reglementen blifvit införda. Emellertid har visat sig, att stränghet vid tillämpningen haft ett alldeles motsatt resultat än det som åsyftades, ty då polisen visat synnerlig ifver att inregistrera prostituerade qvinnor, hafva ständigt inträffat bakslag i så måtto, att under följande år ett allt större antal undandragit sig kontrollen, så att antalet inskrifna qvinnor gradvis sjunkit mer och mer. (Bil. 2). »Då uti »Berättelsen för Stockholms kommunalförvaltnings statistik öfver prostitutionen» synes framhållas ett motsatt resultat, i det antalet inskrifna varit stadigt tillväxt, så torde detta ej vederlägga det gjorda påståendet, enär tydligen här polisen tillvägagått med föga stränghet, hvilket framgår af det ringa anlalet första gången inskrifna.

Alla sanitära åtgärder äro i första hand beroende af läkarebesigtningen, hvarigenom de för den allmänna sundheten farliga individernas helotillstånd skall konstateras. Då endast primära veneriska åkommor ansågos smittande, föreföllo utsigterna större att medelst besigtning afgöra, huru härmed förhöll sig, men sedan nu de sekundära befunnits i lika, om ej till och med högre grad farliga i detta hänseende, visar sig besigtningen vida mer otillfredsställande, så att den af en mängd framstående auktoriteter på detta område förklarats vara så godt som illusorisk (Bil. 3). Utom det att besigtningen på grund af svårigheten att upptäcka sjukdomarne och den otillräckliga tid, som kan af besigtningsläkaren egnas åt hvarje undersökning, blifver opålitlig, kan den i vissa fall blifva direkt farlig och bidraga till sjukdomarnes spridning. (Bil. 4.)

Då alla åtgärder hittills afsett att tvinga så många som möjligt bland de prostituerade att låta inskrifva sig, hvarigenom de kunde i sanitärt hänseende bättre öfvervakas, skulle man antaga, att de inskrifna voro mindre farliga för den allmänna sundheten än de oinskrifna. På grund af en ytlig och vilseledande statistik, ansåg man länge, att så var förhållandet. Numera har man likväl kommit till insigt om, att en statistik, som å ena sidan stöder sig på den kända siffran af inskrifna prostituerade och jemför denna med ett godtyckligt beräknadt antal af okända prostituerade icke kan ega något vetenskapligt värde. Men vid efterforskning

af smitthärden har det visat sig, att de inskrifna härtill varit vållande i större numerisk proportion än de oinskrifne (Bil. 5.). Denna skenbara motsägelse torde äfven erhålla sin förklaring deraf, att de prostituerade qvinnorna äro inskrifna i allmänhet endast under de första åren af sin bana och undandraga sig läkarekontrollen inom de fyra första åren; de flesta blifva nedsmittade med syfilis redan under det första, andra eller tredje året, hvarför de just under den för öfverförande af smitta farligaste perioden tillhöra de inskrifna (Bil. 6.). Detta kan ju betraktas såsom en för reglementeringen rekommenderande omständighet, men den uppväges emellertid af den falska säkerhet de på grund af sin inskrifning och öfvervakning ingifva sina kunder. Anförda förhållanden torde äfven finnas helt naturliga, då de inskrifna, särdeles bordellflickor, emottaga ett mångfaldigt större antal besök och icke kunna välja sin publik så väl som de för sig boende, framförallt de hemliga prostituerade, hvilka förhålla sig mera misstroget gent emot sina besökares sundhetstillstånd.

Med anledning af dessa och många andra brister i det nu tillämpade reglementeringssystemet hafva deremot uttalats de mest afgörande förkastelsesdomar, ej minst af dem bland dess försvarare, hvilka visserligen erkänna systemets oförmåga i dess nuvarande skick, men som anse, att det med mer eller mindre förbättringar, skulle medföra ett vida bättre resultat (Bil. 7.).

Men dessa förbättringar i systemet, hvilka af åtskilliga författare såsom Jeannel, Diday och Mireur föreslagits, ja, hvilka ej heller äro främmande för den svenska läkarelitteraturen, visa sig vara af den art, att en så grundlig kännare, som f. d. polischefen i Paris, Lecour, betraktar dem såsom mer eller mindre utförbara ur moralisk och humanitär hänsyn, och då man vet, huru pass långt denne författare medgifver, att moralen och humaniteten kunna åsidosättas för sanitetens skull, kan man sluta till huru radikala åtgärder, som föreslagits af ofvan angifne förslagsställare (Bil. 8.). Dessa författare skilja sig i mångt och mycket, men derom äro de likväl ense, att prostitutionen såsom inskrifven och kontrollerad endast kan lemna ett tillfredsställande resultat — om den kan inkaserneras inom tillståndshus, men äfven detta önskningsmål synes icke till någon större utsträckning kunna vinnas, ty äfven der vederbörande myndigheter visat sig benägna att lemna tillstånd att öppna bordeller öfver allt, der de synas vara af behofvet påkallade, har erfarenheten visat, att dessas antal alltmer nedgår (Bil. 9.). Förutom alla öfriga moraliska

skäl mot bordellanordningen har det visat sig att bordellflickor högst sällan kunna räddas till ett bättre lif (Bil. 10.).

Af ofvanstående torde framgå, att reglementering af prostitutionen icke varit eller kunnat vara i sanitärt hänseende verksam för de veneriska sjukdomarnes hämmande eller utrotande,

då endast en högst ringa del af smitthärden — de reglementering underkastade prostituerade qvinnorna — i bästa fall kan tänkas för korta tider oskadliggjord;

då sjelfva grundstenen i systemet — besigtningen — är en illusorisk åtgärd;

då just dessa orsaker nödga systemets starkaste förkämpar att yrka allt strängare och hänsynslösare mått och steg, hvilka visa sig dels så vedervärdiga dels så praktiskt utförbara, att de ej kunna sättas i verket;

hvidan nu synes vara tid att öfvergifva detta system, der det är infördt, och öfvergå till ett, hvarigenom hvarken moral eller lag trampas under fötterna, samt bygga arbetet för de veneriska smitthärdarnas förminskning på ett kraftigt undertryckande af prostitutionens offentliga uppträdande och i sanitärt hänseende på den frivilliga läkarebehandlingen å sjukhus, der patienten söker fritt och af inga hämmande skrankor omgärdadt inträde (Bil. 11); och böra dessa sjukvårdsinrättningar söka verka tilldragande genom att de beröfvas karakteren af att vara specifikt veneriska hospital, hvilket visat sig afskräckande samt till och med i moraliskt hänseende farligt.

Ofvanstående bekräftas äfven af statistiken, ur hvilken, ehuru den på detta område lätt kan blifva vilseledande och slutledningarna från densamma måste dragas med stor varsamhet, dock framgår, att de veneriska sjukdomarnes stegring och fall varit beroende af andra orsaker än reglementeringen och att om den haft något inflytande, detta snarare varit, att sjukdomssiffrorna stigit, der reglementering varit införd (Stockholm, Köpenhamn) och fallit, der den blifvit upphäfd (Colmar, Glasgow och de mindre danska städerna). (Bil. 12.)

Öfver hela denna fråga har länge kastats tystnadens, ja, åtlöjets slöja, men år från år har alltmer densamma framryckt, ej som en missriktad filiantropisk ansats, utan som resultatet af en mognande tidsuppfattning, som mäktat vinna uttryck i reglementeringens lagliga upphäfvande. Så har skett i England, der efter en grundlig utredning bland andra af en under flera år arbetande parlamentskomité af läkare och sakkunnige Englands ingalunda sentimentala parlament så beslutat; i Italien

der en likaledes tillsatt komité tillstyrkt reglementeringens afskaffande; i Norge, i de flesta af Danmarks smärre städer; i staden Colmar, och pågår en rörelse i samma rigtning i Frankrike, Belgien, Holland m. m., hvilken utan tvifvel kommer att medföra samma resultat.

Då jag af ofvanstående skäl anser den s. k. reglementeringen af prostitutionen i moraliskt hänseende skadlig, i juridiskt lagstridig och i sanitärt minst sagdt af tvetydig nytta, får jag härmed hemställa,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse måtte anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta till all kraft och verkan upphäfvä alla de polisförordningar såväl i Stockholm som annorstädes i riket, hvilka afse reglementering af prostitutionen.

Stockholm den 25 januari 1889.

Hugo Tamm.

Bil. 1.

Crocq et Rollet, Prophylaxie, pag. 33.

»Den åsigt, som då herskade, bestod deri, att de veneriska sjukdomarne på det hela taget endast utbredde sig från det ena könet till det andra och att det vore tillräckligt, att utrota dem hos det ena könet för att befria det andra derifrån; en åsigt, som är lika falsk i och för sig som den är farlig i sina följsatser.»

Lecour, Prostitution, pag. 29.

»Frånvaron af sanitära förordningar, som observeras i de äldre reglementena, är karakteristiskt för dessa.»

Bil. 2.

Lecour, Prostitution, pag. 6.

»Åtskilliga bland dessa berömda medel hade redan blifvit använda; andra voro utförbara; några vittnade om brist på kännedom på det lagliga området eller komplett glömska med hänsyn till alldeles tydligt praktiska omöjligheter.»

Lecour. De l'Etat Actuel, pag. 30.

»Man bör icke glömma — och detta är en mycket viktig omständighet — att hvarje ny sundhetsåtgärd ökar antalet bland dem, som undandra sig besigtningen och föranleder deras försvinnande.»

Sperck, St Petersburger Med. Wochenschrift 1878. N:o 14, pag. 120.

»Af hvilket slag dessa åtgärder än må vara och med hvilken kraft de än genomföras, finnes det alltid en bestämd gräns, utöfver hvilken

Bih. till Riks. Prot. 1889. 1 Saml. 1 Band. 2 Afd. 8 Häft.

det är omöjligt att endast medelst polisåtgärder underkasta ett allt större antal kontroller.»

Pag. 121.

»Den hemliga prostitutionen utgör öfver allt en massa, hvarur under de lyckligaste förhållanden endast ett försvinnande fåtal («unbedeutendes Procentes») kan urskiljas, hvilket underkastas poliskontrollen.»

Pag. 158.

»Dessa fakta bevisa åter, att det finnes en demarkationslinie för alla polisåtgärder. Vi hafva redan sett, att samtidigt med polisläkarekomiténs reformering, genom inskrifning af ett allt för stort antal qvinnor, deras försvinnande under nästföljande år antog kolossala dimensioner (ända till 50 % af personalantalet).»

Lecour, De l'Etat Actuel, pag. 48.

»Detta är ett slags maximum af repressiva åtgärder; det synes icke möjligt att göra mera under nuvarande förhållanden.»

Lecour, Prostitution, pag. 120.

»Om man tager dessa svårigheter med i räkningen och stannar inom särdeles moderata gränser, kan man uppskatta till 30,000 den sig ständigt förnyade parisiska prostitutionen.»

Pag. 126.

»Den 1 januari 1870 var antalet inskrifna prostituerade:

1,066	bordellflickor
2,590	för sig sjelfva boende.
3,656	

Mireur, La Syphilis, pag. 359.

»Staden Marseille räknar icke mindre än femtusen qvinnor, som, förutom bordellflickorna, öfverlemna sig åt prostitutionen.»

Pag. 358.

»Enligt registret å besigtningebyrån i Marseille var antalet bordellflickor den 1 april 1874, 602 och för sig boende 110.

Lecour, Prostitution, pag. 95.

»Siffrorna öfver besigtningebyråns arbeten visa ett ständigt aftagande, som står i samband med en motsvarande minskning i antalet af inskrifna flickor.»

Pag. 96.

»Antalet årliga besigtningar af oinskrifna uppgår i medeltal till 2,000.»

Pag. 126.

»Antalet inskrifna prostituerade var år 1855 4259 men hade år 1869 nedgått till 3731.

Bil. 3.

Mireur, pag. 60.

»Man har upprepat det otaliga gånger, att syfilis ej endast är en sjukdom, som är bizarr i sitt olika sätt att visa sig, utan dessutom, att den är den bedrägligaste bland alla patologiska affektationer. Är det ens nödvändigt att hafva länge studerat dess godtyckliga gång för att inse, huru svårt det ofta är att konstatera dess närvaro i organismen? Är det icke stundom omedelbart före ett af dess många häftiga utbrott, individen synes vara i besittning af den förträffligaste helsa? Den liknar dessa eldsvådor, hvilka till en början rufva i det fördolda, men plötsligt upplåga med en förfärande styrka, och sådan är syfilissjukdomen ej endast under inkubationstiden, utan till och med mellan tvenne på hvarandra följande utbrott. Af hvad värde eller betydelse skulle under sådana förhållanden ett läkareintyg vara, så besvuret det än är?»

»Trots den noggrannaste besittning, stödd på alla vetenskapens hjälpkällor, måste läkarens intyg ofta vara behäftadt med misstag. Han skall stundom se syfilis, der den icke finnes, och skall vara långt ifrån att misstänka giftets befintlighet, der det verkligen finnes.»

Prof. Henry Lee, engelska undersökningskommissionen, 14 mars 1881.

»Trodde sig kunna upptäcka syfilissjukdomen i 5 fall af 10. Besigtningen såsom säkerhet mot öfverförande af smitta vore derföre alldeles bedräglig.

T. f. Generaldirek:ts för finska medicinalverket utlåtande, 30 nov. 1866.

»Af det anförda framgår tydligt, att besigtningar, hvilka anställas i ändamål att utröna syfilitisk smitta, dessa för närvarande de enda preventiva åtgärder, styrelsen häremot kunnat vidtaga, måste blifva osäkra.»

C. W. Strenbel, »Wie hat der Staat der Prostitution gegenüber sich zu verhalten», pag. 61.

»Värdet af sundhetsbesigtningarne bör uppskattas så lågt, att man är berättigad att säga, det endast något litet likasom skedvis utöses ur syfilisfloden, som obehindradt frambrusar, hvarigenom man likväl ej bör inbilla sig i någon nämnvärd grad hafva förminskat dess styrka.»

Diday.

»Hvarje dag ser jag olyckliga menniskor ådraga sig smitta i första klassens tillståndshus, hvilka, utom den officiella besigtningen, betala för lyxen att hafva särskild läkare för etablissementet. På grund af ganska plausibla argument afvaktar mången qvinnornas utträde från besigtningbyrån, sedan de nyss undergått besigtning. Det hör alldeles icke till sällsyntheterna att iakttaga fall af den mest elakartade sjukdom, hvilka härröra från dylika samlag, hvilka likväl på sätt och vis äro garanterade af samhällsmyndigheterna.»

Dr De la Harpe, 1877.

»Hvem kan ansvara för att den person, som i dag förklaras vara frisk, icke i morgon blir smittad, och att hon nedsmittar, tio, tjugu, ja hundra personer förrän hon undergår nästa besigtning? Och hvad som är ännu värre, erfarenheten lär oss, att en person, som synes fullständigt botad, icke dessmindre kan öfverföra smittan. Förhållandet är lika för båda könen. Den af besigtningen garanterade säkerheten är sålunda fullkomligt illusorisk.»

Bil. 4.

Fournier, Leçons sur la Syphilis, pag. 55.

»Men vi öfverföra ofta syfilis från en qvinna till en annan, om vi icke iakttaga den största försigtighet med våra instrument, om vi icke fordra, att våra specula rengöras under vår uppsigt, tvättas med flera vatten och torkas lämpligt efter hvarje besigtning. Och jag misstänker skarpt —, att trots all vår försigtighet, dylik smitta stundom förmedlas.»

Tardieu, An. d'hyg. et méd. légale, 1864, t. XXI, pag. 371.

»Man har icke glömt det mycket beklagansvärda fall af öfverfö

rande af syfilis-smitta medelst ett orent speculum, hvilket fall inträffade för några år sedan och som gjorde mycket väsen af sig.»

Lancereaux.

»Om antalet af de fall, som vi kunna omnämna, är så inskränkt, är skälet härtill helt enkelt sjukdomens läge. En qvinna som smittats medelst ett förgiftadt speculum, misstänkes alltid för att hafva ådragit sig sjukdomen medelst samlag, och bedömes i enlighet dermed.»

Bil. 5.

Belhomme et Martin, traité de pathologie syphilitique et vénerienne, pag. 643. 1864.

»Hvilken garanti kan en så sällan utöfvad kontroll erbjuda? Denna garanti är mycket obetydlig, sorgligt att säga, så obetydlig till och med, att syfilis meddelas isynnerhet af öfvervakade qvinnor, hvilket har kunnat intygas af herr Alfred Fournier, som utforskat källan till 367 fall af syfilis, hvilka han observerat såväl vid Hôpital du Midi som i sin enskilda praktik. På 367 sjuka hade 234 erhållit sin smittande chancker genom umgänge med inskrifna flickor. Herr Puche har på 510 fall af syfilis funnit, att 374 deraf härrörde från prostituerade, som voro underkastade besigtning. Herr Diday 17 på 42 fall. Man vet också, att det är i de offentliga otuktshusen eller hos de prostituerade, som bo för sig sjelfva vid barriärerna, som soldaterna oftast ådraga sig syfilis eller veneriska sjukdomar. Herr Potton skrifver, att i åtminstone 5 fall af 6 ådraga sig militärer syfilitisk smitta genom umgänge med inskrifna prostituerade.»

Mireur, pag. 362—363.

»Vare sig att en smittohärd undgått besigtningssläkaren, eller att, en sådan utvecklats sig omedelbart efter besigtningen, kan denna qvinna, som erhållit tillstånd att utöfva sin praktik ända till nästkommande lördag, under myndigheternas hägn så att säga officiellt nedsmitta alla män, som träda i beröring med henne.»

»Såsom bevis härpå hafva vi redan citerat herrar Puches och Fourniers statistik, som angifver i hvilken proportion de inskrifna och besigtigade öfverföra syfilis. I sin ordning, och för att hänvända vår uppmärksamhet på de smittofall, som härleda sig från bordell-flickor, kan jag äfven angifva siffror, som endast bestyrka i alla hänseenden dessa två

hedervärda observatörers uppgifter och som på det mest ovederläggliga sätt visa, att fastän bordellflickorna äro individuellt mindre smittade än de fria; sprida de likväl smittan i numeriskt mycket större proportioner. Deras lefnadssätt och naturen af deras yrke förklara dessutom huru detta kommer sig. Det är sålunda som på hundra fall af iakttagen syfilissmitta, som jag observerat såväl i min privata praktik som å besigtningebyrån, jag har konstaterat, tack vare mina patienters beredvillighet och oegen nytta, att sextiotvå fall härrörde från bordellflickor, under det att trettiotåta förskrefvo sig från för sig boende och oinskrifna qvinnor.»

Sperck, pag. 158—159.

»Det blifver således frågan om, hvad de ogifta männen skola föredraga? Männe den offentliga, under läkarekontroll ställda prostitutionen? Men trots den polissanitära komiténs till och med ideala vaksamhet befinner sig bland dessa 30—40 % syfilitiska qvinnor i det kondylomatösa stadiet, hvilka således under hvarje recidiv, eller rättare äfven under mellantiderna, kunna öfverföra sjukdomen på friska. Kanske då den hemliga prostitutionen? Der blifver emellertid, trots den relativt mycket lägre syfilisprocenten, hvarje sjuk kvinna endast i händelse af allmänt utbruten sjukdom förd till hospitalet, men hon söker att dölja alla lokala syptom och därför äro de mekaniska betingelserna för smittans öfverförande mycket gynsammar. Chancerna äro emellertid egentligen lika stora, ehuru antalet män, som smittas af de officiella prostituerade, för visso belöper sig till en mycket högre siffra än de, som smittas genom de hemliga.»

Lecour, Prostitution, pag. 131.

»Erfarenheten, som stod till polisprefekturerna förfogande, har visat, att de för sig boende flickornas vanor och den jemförelsevis större frihet de åtnjuta i förhållande till de i tillståndshus boendes beroende ställning, synnerligen deras, som äro inhysta i lägsta klassens hus, bevarar dem i en viss mån från i sanitärt hänseende farliga samlag; samt att de dessutom hafva ett mycket lägre antal samlag än bordellflickorna.»

Bil. 6.

Sperck, pag. 126.

»Flertalet bland qvinnorna undandrager sig läkarekontrollen under loppet af de fyra första åren af sin bana.»

Pag. 128.

»I S:t Petersburg blifva under loppet af de tre första åren efter deras inträde (å bordell) alla med kort försedda qvinnor nedsmittade med syfilis. Fyra år kan gälla såsom maximum i undantagsfall.»

Mireur, Syphilis & Prostitution, pag. 378.

»Å andra sidan är det äfvenledes erkänt, att högst få (bordell-) qvinnor under loppet af deras eländiga bana undgå den syfilitiska smittan. Ständigt utsatta för denna fara, sluta de alltid med att blifva dess rof. Om än ett år förflyter, utan att de blifva nedsmittade, undgå de icke smittan under det andra eller tredje året.»

Ph. Ricord, Lettres sur la Syphilis, pag. 520.

»Herr Puche har meddelat, att han vid Hôpital du Midi erhållit resultat af inympning af en vätska, bestående af en droppe syfilisgift blandad med ett halft glas vatten.»

Sperck, pag. 150.

»Personer, för hvilka intim beröring med prostituerade öfvergått till en sorglig nödvändighet, böra veta, att syfilissjukdomens smittbarhet fortfar under årtal, och att den bästa läkarebesigtning under de första åren efter ådragen smitta icke erbjuder den ringaste garanti gent emot möjligheten att blifva nedsmittad.»

Bil. 7.

Lecour, De l'Etat Actuel de la Prostitution Parisienne, 1874, pag. 9.

»Jag sade år 1867 och upprepade det år 1870: prostitutionen tilltager och blifver dagligen allt farligare för det allmänna helse-tillståndet.»

Diday, Exposition critique et pratique des nouvelles doctrines sur la Syphilis, pag. 543.

»Utrotandet af de veneriska sjukdomarna, hvilket man förr utlofvade att på kort tid verkställa, har icke gått ett enda steg framåt. Trots de stora framstegen i dessa sjukdomars igenkännande och behandling, trots helsopolisens ständiga utveckling, hafva dessa sjukdomar icke aftagit. Denna bevisade och ständigt upprepade erfarenhet, att så upp-

repade (ihållande) och samvetsgranna ansträngningar icke medfört något resultat, häntyder det icke på att tanken, hvarpå systemet hvilar, är riktig — att systemets princip är en villfarelse?»

Mireur, La Syphilis et la Prostitution, 1875, pag. 3.

»Med dylika vetenskapliga hjälpmedel borde de profylaktiska åtgärderna mot de veneriska sjukdomarna hafva gjort snabba framsteg. Dessa hafva egt rum i teorien men icke i praktiken. Skulle man i sjelfva verket kunna tro det, att de allmänna profylaktiska åtgärder, som för närvarande tillämpas, i stället för att följa vetenskapens utveckling, äro i det allra närmaste de samma, som användes vid detta århundrades början? Att bland föreslagna och i princip antagna anordningar ej en enda blifvit underkastad pröfning genom erfarenhet? Under det att de veneriska sjukdomarnas ständiga tilltagande bland alla samhällsklasser är en verklig fara för menskligheten, äro helsoåtgärderna, i synnerhet de som vidtagits gent emot prostitutionen, alldeles otillräckliga.»

T. J. Generaldirektörens för finska Medicinalverket utlåtande den 30 nov. 1866.

»Genom nämnda stadganden framkallades på landsbygderna dessa visitationer i massa, hvilka icke torde hafva sin motsvarighet i något annat land . . . När hvarje venerisk sjuk ur allmogeklassen måste afföras till sjukhus, emedan det är förbjudet att vårda honom hemma, torde denna stränghet, hvars välmenande syfte att från landtbefolkningen utrota den veneriska smittan böra till sin betydelse högt uppskattas, dock redan hafva uppnått gränsen af det möjliga. Men resultaten synas dock icke hafva motsvarat, hvad man deraf hade hoppats, och de besmittades antal har allt fortfarande ökat.»

A. Després, f. d. läkare vid Hôp. Lourcine (se Lecour, pag. 380).

»Såsom chirurg har jag under sex år varit anställd vid hospitalet Lourcine. Jag har sett de smittosamma sjukdomarna på nära håll, och jag har insett polisanordningarnes fullkomliga oförmåga att förhindra spridningen af de veneriska sjukdomarna.

Sedlighetspolisen erbjuder denna förvånande oegentlighet, att endast några qvinnor äro öfvervakade, och dessa äro icke de mest farliga, under det att männen åtnjuta en oinskränkt frihet, och öfverföra utan ringaste ansvar de smittosamma sjukdomarna.»

Prof. Celso Pellizzari, Pisa. 1 jan. 1888. Bref till Ministern F. Crispi.

»Huru inskränkt antalet än är af prostituerade, som på grund af syfilis årligen sändas till syfilishospitalerna i Italien, är det likväl så många farliga kvinnor mindre i aktiv tjänst. Detta skäl afser att göra intryck, det förstår jag. Det är enkelt, och till utseendet så logiskt, att en san- sad person icke kan göra mindre än taga det i öfvervägande. Men spe- cialisten vet, att det lilla, som kan ernås med användningen af ett dylikt system, mer än uppväges af de faror, som äro oskiljaktiga från dess till- lämpning.

Men, förutom de förbättringar, som endast beröra enkla detaljer, är det omöjligt att göra genomgripande reformer, som skulle kunna bota grundfelen i det nuvarande systemet. Antingen måste man antaga det med alla dess fel, hvilka t. o. m. böra vidare utbildas för erhållande af bättre sanitära resultat, eller också beslutsamt öfvergifva det.»

P. A. Levin, Meddelanden i helso- och sjukvård, juni 1887.

»Prostitutionsregleringen har haft sin tid. Denna är nu gången.»

»Tiden fordrar alltmera, såsom vi nämnde, att dess sedliga moment icke förblandas med dess nyttiga, att ej den verkliga eller inbillade för- delens plats intager rättens, till förfång för andra intressen; om ock så- dana förhållanden hafva urminnes häfd för sig och mångenstädes ännu gälla.»

J. Jeannel, Prostitution, pag. 461.

»Om man reflekterar öfver dessa omständigheter, skall man till slut öfvertyga sig om, att hela vår profylaxi endast är ett palliativ, och att hon är radikalt oduglig, emedan hon icke angriper det onda i dess rot.»

Pag. 615.

»Ingen endast lokal sanitär reform kan anses tillfredsställande mot den syfilitiska smittan. Endast ett vidsträckt internationelt system kan i detta hänseende realisera hygienisternas önskningsar.»

O. M. Giersing. »Statistik öfver veneriska sjukdomar i Danmark un- der åren 1871—1880».

»Orsaken, hvarför denna statistiska undersökning företogs var — som strax påpekades — att få reda på, huruvida osedlighetens »ordnande» under dessa 10 år hade haft till följd förhindrandet af de veneriska sjuk-

Bih. till Riksd. Prot. 1889. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 8 Häft.

domarnas utbredning, och resultatet har blifvit, att påståendet, att detta ordnande alltid är gagneligt, har visat sig origtigt med hänsyn till vårt land, hvilket påstående här icke vidare bör upprepas, förr än det blifvit bevisadt, att dessa siffror äro väsentligt origtiga. Till dess att så skett, böra därför försvarare af den lagligt ordnade osedligheten upphöra med att åberopa sig på statistikens vittnesbörd för sina teorier och söka sina bevis på annat håll.»

Ed. Sperck. St Petersburg Med. Wochenschrift 1878. N:o 14—19.

»Den offentliga prostitutionens fortvaro är giltig endast under förutsättning, att hon erbjuder samhället större garantier mot syfilissmittan än den hemliga. Vi inse, att, under sundhetsbyråns nuvarande inrättning, det icke kan vara tänkbart att ernå detta mål.»

Jeannel, Prostitution, pag. 550.

»Må man bedöma, på grund af dessa af en lång erfarenhet ådagalagda fakta, huru pass stor möjlighet de nu organiserade skyddsåtgärderna kunna innebära gent emot utrotandet af syfilis.»

Bil. 8.

Lecour, Prostitution, pag. 2.

»Hvad de än må göra för att undertrycka och öfvervaka de prostituerade, skola myndigheterna, hvilkas åligganden på detta område äro mycket mera komplicerade än man förmodar, icke kunna tillfredsställa den medicinska vetenskapens exklusiva fordringar, hvilka endast befatta sig med faran, som föranledes af den syfilitiska smittan.»

Pag. 89.

»Man stöter ständigt på omöjligheter, som läkaren i sitt kabinett affärdar utan vidare, när han sysselsätter sig med medel att skydda den allmänna sundheten, men hvilka myndigheterna måste taga med i räkningen af orsaker, som stå i samband med moralen, humaniteten och t. o. m. den personliga säkerheten.»

Pag. 178.

»Polisen stöter i hvarje ögonblick på svårigheter af denna art, med hänsyn till undertryckande af prostitutionen, och måste söka utvägar, som moralen och humaniteten oemotsägligt kräfva och som strida mot det sanitära intresset.»

Lecour, De l'Etat Actuel, pag. 41.

»Jag upprepar det: den medicinska vetenskapen säger ja, men moralen och humaniteten svara nej!»

Mireur, pag. 40.

»Reformatorer, som vilja drifva ända till dessa egendomliga gränser försvaret af de fysiska intressena, betänken det moraliska inflytande edra åtgärder skola utöfva! Må man blott för en enda dag sätta dem i verkställighet, och ni skulle vara de första att beklaga edert verk!»

Pag. 81.

»Men må man icke längre söka att nedsätta myndigheternas anseende genom att anmoda dem att sänka sig till ståndpunkten af dessa låga och motbjudande åligganden.

Bil. 9.

Lecour, Prostitution, pag. 137.

»Tillståndshusen utgöra basen för hvarje reglementering af prostitutionen. I en mängd fall, då det är fråga om att t. ex. ålägga prostituerade, som sakna bostad, inskrifning och sanitära åligganden, skulle förordningar vara alldeles illusoriska, om tillståndshus icke funnos.»

Pag. 138.

»Myndigheterna, långt ifrån att inskränka antalet af dessa hus, äro alltid benägna för att lemna tillstånd att öppna dylika öfverallt, der de äro af behovet påkallade.»

Pag. 256.

»Antalet tillståndshus aftager; det kommer ständigt att förminskas.»

Lecour, l'Etat Actuel, pag. 53.

»Antalet tillståndshus är i ständigt aftagande; en mängd bland dem, som ännu äro öppna, komma att stängas inom kort.»

»Under nuvarande förhållanden är man icke i stånd att absolut innesluta prostitutionen i bordeller eller förlägga dessa i något till spillo gifvet kvarter.»

Lecour, Prostitution, pag. 108.

»Man ser framskynta denna önskan, som aldrig kan genomföras,

men som ständigt hyllats af alla tiders myndigheter, att koncentrera de allmänna utsväfningarna i tillståndshus ad hoc.»

Bil. 10.

Mireur, Prostitution, pag. 378.

»Det har statistiskt bevisats, att nästan hela antalet qvinnor, som öfverskridit tillståndshusets tröskel, äro för alltid hemfallna under prostitutionen.»

Bil. 11.

Mireur, pag. 373.

»Det fordras för henne såväl som för alla andra af befolkningen, att hospitalets portar alltid äro öppnade på vid gafvel; att särskilda och vidsträckta anstalter för botandet af veneriska sjukdomar öppnas i hvarje stad af betydighet och underhållas af allmänna medel; att i dessa anstalter hvarje kvinna utan undantag, som deri söker inträde, blifver emottagen, med ett ord, att man gör för de syfilitiska kvinnornas botande alldeles detsamma, som vi hafva angifvit såsom erforderligt för skötseln af män, som äro angripna af samma sjukdom. Må man, i likhet med hvad man tillåter dessa, medgifva kvinnorna frihet att lemna sjukhuset så snart de önska det, hvilket är säkraste sättet att qvarhålla dem der. Må hon få klart för sig, att hennes frivilliga bekännelse af sin sjukdom och tiden för botande deraf icke under några omständigheter meddelas polisen eller föranleder, att hon skulle blifva föremål för repressiva åtgärder. Under dessa omständigheter bör det icke vara förmätet att påstå, att ingen medellös sjuk kvinna skulle frukta att infinna sig för att anhålla att blifva botad medelst hospitalbehandling.»

Celso Pelizzari; bref till Crispi.

»Och idén af tvång utöfvar på dessa qvinnor ett så egendomligt moraliskt inflytande, att jag ständigt öfverraskar dem vid utöfvande af öfverträdelsen af mina terapeutiska föreskrifter på bar gerning, under det att, så snart en af dem lemnar hospitalet och lyckas erhålla någon som ansvarar för henne, så att hon undgår oket af tvångsbesigtningen, händer det icke att hon försummar att af fri vilja infinna sig vid gratis-konsul-

tationerna, låter med nöje sköta sig och följer samvetsgrant våra obetydligaste vinkar».

Jeannel, Prostitution, pag 567.

»Också inträda inskrifna eller af polisen öfversända prostituerade icke i dessa hospital utan den största motvilja och försvinna derifrån så mycket de kunna; med hänsyn till sjuka af ena eller andra könet, som frivilligt infinna sig, sker detta i allmänhet icke förr än nöden tvingar dem dertill eller det blifver dem omöjligt att fortfarande lefva af sitt arbete. Öfverallt synas dessa hospital, motbjudande och afskyväckande som de äro, vara underhållna snarare för samhällets parias än för sjuka, för förlorade och ohjelpiga brottslingar, snarare än för olyckliga, som drabbats af en fasaväckande smitta, och medborgare i stånd att bidraga till landets styrka och rikedom.»

Sperck, pag. 151.

»Under loppet af fyra år (från 1 jan. 1872 till 1 jan. 1876) inträdde å hospitalet:

På egen begäran (frivilligt)	3,402	qvinnor.
Försända af myndigheterna	706	d:o.
	<u>Summa 4,108</u>	qvinnor.

Pareut-Duchâtelet, Prostitution, II, pag. 52.

»Under vistelsen der (å hospitalet), gifva dessa olyckliga lektioner i prostitutionen, förleda andra till utsväfningar och lemna dem adresser å tillståndshus.»

Garin, police sanitaire, pag. 183.

»Man har sett unga flickor, som ännu icke voro helt och hållet förderfvade, men inlagda å hospitalet på grund af ett ungdomsfel, utskrifvas derifrån med förstörda seder och med later och språk, som blott allt för väl visade hvilken undervisning, de der erhållit.»

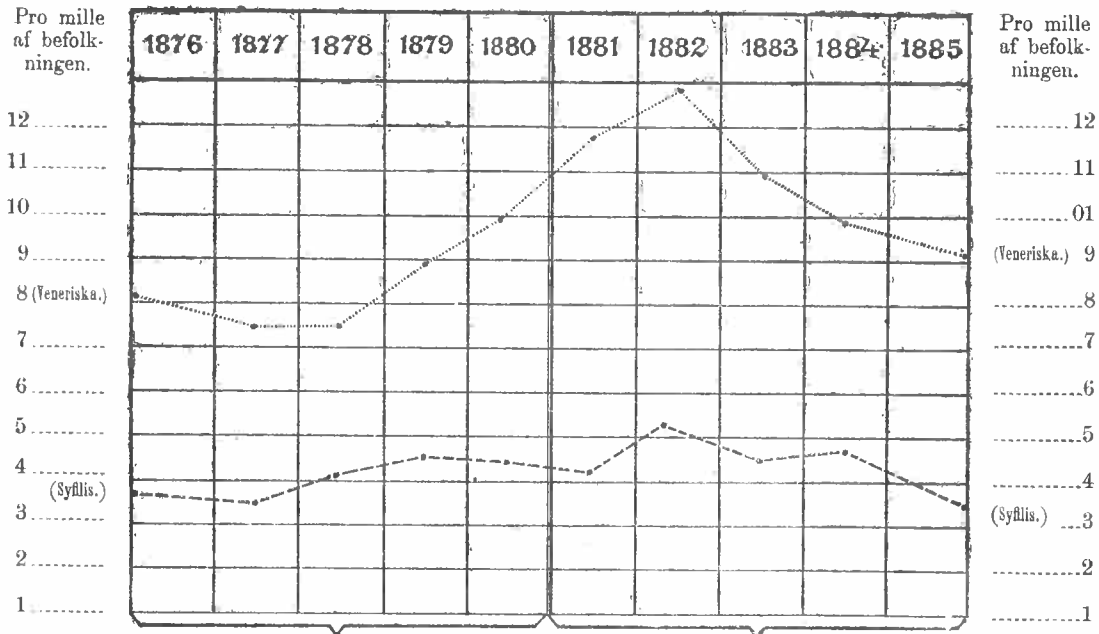
Bil. 12.

England.

Inlagda å hospital för veneriska sjukdomar per 1,000 soldater:

År.	Primära:	Sekundära:
1860	146	36
1	133	36
2	109	36
3	115	38
4	101	37
5	96	31
6 * (Aktema infördes)	85	27
7	95	29
8	88	33
9	83	27
1870	71	25
1	63	21
2	70	24
3	64	23
4	52	24
5	45	28
6	46	26
7	48	23
8	60	26
9		
1880	95	30
1	101	30
2	102	27
3 * (Aktema afskaffades)	116	28
4	128	30
5	127	26
6	116	36

Veneriska sjukdomar och syfilis i Stockholms kurhus.
(Enligt Medicinal-Styrelsens årsberättelse.)

År.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
Antal invånare	157,215	165,677	169,429	173,433	168,775	176,745	185,325	194,469	205,129	215,688
Intagne för venerisk sjukdom å Kurhuset (incl. Sandbergsgatan, Katarina & Provisoriska kurhuset)	1,121	1,090	1,110	1,370	1,514	1,875	2,166	1,938	1,827	1,761
Syfilisfall	426	424	517	614	567	590	777	693	738	537
Pro mille af invånare:										
Veneriska	7,13	6,58	6,55	7,89	8,96	10,61	11,63	9,96	8,91	8,16
Syfilitiska	2,71	2,66	3,05	3,54	3,36	3,34	4,19	3,56	3,59	2,49

Veneriska sjukdomar i Kjöbenhavn. Enligt officiella siffror
sammanställda af d:r O. M. Giersing.

År.	Kjöbenhavns in- vånareantal.	Antal fall af veneriska sjuk- domar.	Per 1,000 invånare.	Antal syfilisfall.	Per 1,000 invånare.
1874	196,000	5,505	28,09	836	4,27
1875	201,000	5,002	24,89	707	3,52
1876	208,000	5,681	27,31	685	3,29
1877	214,000	5,855	27,36	709	3,31
1878	220,000	6,004	27,29	731	3,32
1879	227,000	6,299	27,75	934	4,11
1880	235,000	6,487	27,60	968	4,12
1881	245,000	7,414	30,26	1,024	4,18
1882	255,000	8,351	32,75	1,073	4,21
1883	266,000	8,429	31,69	1,171	4,40
1884	278,000	8,635	31,06	1,332	4,79
1885	290,000	9,325	32,15	1,866	6,43
Medeltal under 12 år			29,02		4,16

Medeltal syfilisfall pr 1,000 invånare:

1:sta sexårsperioden	3,64
2:dra d:o	4,69

D. v. s. att syfilis stigit med 23 procent under 6 år.

Colmar.

Staden Colmar i Alsace, med cirka 27,000 invånare och en garnison å 12- à 1300 man, var reglementerad till år 1881. Två tillståndshus stängdes under våren 1881 och de öfriga den 1 oktober 1881.

	1878—1881.	1882—1883.
Antal veneriska sjukdomsfall per 1,000 soldater	58	15
Syfilis » » »	10	1,6

Ett motsvarande resultat har äfven konstaterats hos den civila befolkningen.

(Enligt »La suppression de Maisons de tolerance à Colmar, par C. Schlumberger, Maire (= Borgmästare).)

Förhållandena i Glasgow äro af särskildt intresse.

Inför engelska parlamentets undersökningskommission aflade polis-
mannen Alexander M'All den 21 juli 1881 följande berättelse:

Glasgows befolkning var 510,816 personer. Polisstyrkan uppgår
till 1,069.

Enligt en polisförordning af år 1866, 142 §, eger domaren lemna
polisen »rättighet att intränga i hvarje byggnad eller del af byggnad, som
vanligen eller kort före sådan undersökningsrätts utfärdande blifvit använd
till hysande af prostituerade i syfte af prostitution». I 149 § 30 mom.
stadgas, att »hvarje prostituerad eller nattsvärmare, som uppehåller sig på
någon väg, gata, gård eller allmän trappa, eller som ofredar förbigående
i syfte af prostitution», skall vara hemfallen under böter af 40 shillings
eller 14 dagars enkelt fängelse.»

Dessa straffbestämmelser hafva blifvit kraftigt tillämpade, åtmin-
stone sedan 1870.

Antalet bordeller var år 1870 204 med 559 prostituerade kvin-
nor, hade följande år nedgått till 79 med 181 kvinnor.

Många bland kvinnorna hade lemnat staden och sökt inträde å
Magdalenahemmet.

* Antal stölder, begångna af prostituerade, var:

	1869.	1870.	1871.	1872.
	463	332	259	188

Bordellens antal sjönk följande år till:

	1870.	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.
	204	79	50	20	24	40	38	38	20	22	—
med kvinnor	559	181	103	32	30	57	71	72	39	37	—
** kvinnor intagna i Magda- lenahemmet.	—	189	147	146	218	173	242	251	276	221	244
*** % af intagna kvinnor, som först måste sändas till kurhuset:	—	29.1	34.7	34.9	31.65	31.22	28.92	23.5	26.8	20.36	18.03

Häraf framgår, att brottsligheten bland de prostituerade aftagit(*);
att ehuru antalet bordell och prostituerade sjunkit, har antalet inträdes-
sökande å Magdalenahemmet stigit(**) och samtidigt deras sjuklighet af-
tagit(***)).

I den medicinska afdelningen af kurhusets årsberättelse för 1880
heter det: att »för närvarande i denna stora stad de sjukdomar, för hvil-
kas botande detta sjukhus är inrättadt, hafva blifvit mildare till sin art,

öfver hufvud taget mindre farliga och lättare att behandla än förr, under det att deras frekvens blifvit högst betydligt minskad, och deras sorgliga verkningar, hvilka fordom syntes hos de unga och oskyldiga till och med bland de bättre klasserna af befolkningen, numera icke så ofta blifva föremål för läkarebehandling.» Berättelsen anför bland orsakerna härtill: »emedan patienterna *mottagas till behandling under en tidigare period af sjukdomen, de lättare botas, och tiden för deras qvarstannande å sjukhuset förkortas.*»

Inrättningen är ett frivilligt sjukhus, utan magt att tvinga kvinnorna vare sig att der inträda eller qvarstanna.

Han drog icke det ringaste i betänkande att säga, att det icke finnes någon annan storstad i riket, der mindre oordning och ohöfviskt uppförande förekommer på gatorna eller mindre förförelse i allmänhet än i Glasgow.

Enligt Magdalenahemmets årsberättelse 1879 hade 51 % bland de intagna kvinnorna återgått till ett bättre lif.

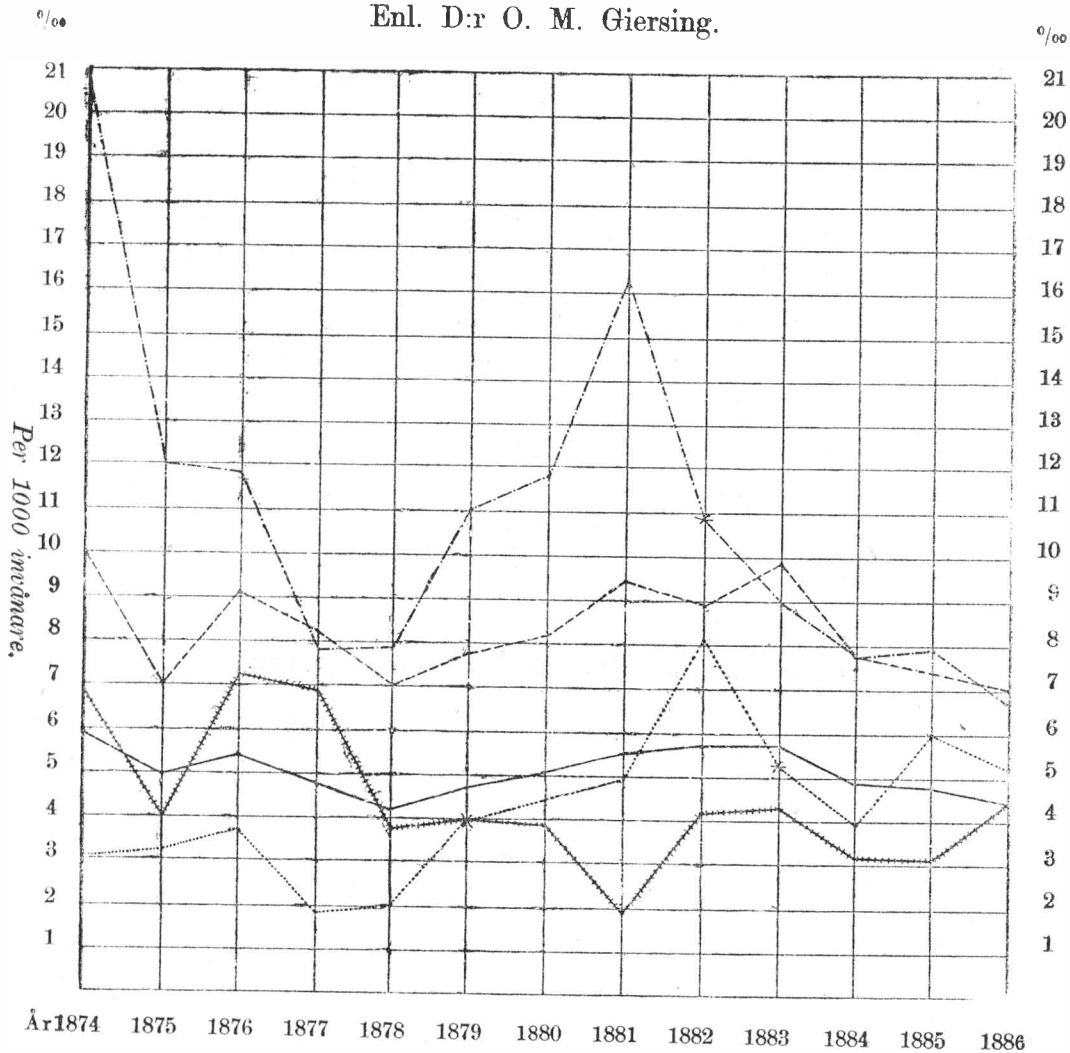
Han ansåg, att man i Glasgow löst problemet att vara utan bordeller. Han hade icke mottagit ett enda klagomål öfver följderna deraf och kände icke någon olägenhet för samhället deraf.

Han hade handlat efter grundsatsen, att detta vore ett ondt, som måste utrotas lika väl som hvarje annan förbrytelse mot lagen, och han hade lyckats utan något tillkrångladt maskineri, endast med den vanliga polisen.

Veneriska sjukdomar i Danmarks Provinsstäder.

Enl. D:r O. M. Giersing.

————— Danska provinsstäderna.
 - - - - - Fyra städer med reglem. hela 12-årsperioden.
 ..... Horsens, reglem. upphäfd 1883.
 - · - · - Fredrikshavn, reglem. upphäfd 1882.
 ▨ ▨ ▨ ▨ ▨ Viborg, reglem. upphäfd 1879.
 Reglementeringen har upphäfts i Helsingör, Aalborg och Aarhus redan 1886.
 Finnes således numera i Danmark endast i Kjøbenhavn och Odense.